

No. 91 — 18
Çarşamba 7 Temmuz
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

"Şeker Bayramı„ değil, "Şekerciler Bayramı„ !

Şekerciler diyorlarmış ki: — Biz mamûl şekeri dilediğimiz fiata satabiliriz. Bunu narha veya tahdide tâbi tutacak kanunî bir madde yoktur. İstiyen alır, istemiyen almaz!

Doğru... Fakat onlara toz şekerini veren hükûmettir. Hükûmet vermese şekeri kendileri tedarik edemezler. O halde şeker tevziatını ve fiatlarını kontrol ve tahdit hükûmetin hakkıdır.

Nitekim gazetelere verilen kâğıt bir koordinasyon karariyle tahdide tâbi tutulmuştur. Hükûmet şu miktara kadar şu fiattan, daha fazlasını başka bir fiattan tevzi ediyor. Kitapçılar için de bazı şartlar koşmağı düşünmüyor mu?

Demek oluyor ki tevzi hükûmet eliyle ve muayyen bir fiatla yapıldı mı kontrol hakkı da hükûmete geçebilir. Muayyen fiattan şeker alan şekerci neden akide fiatını 180 dan 200 e hattâ 250 ye çıkarsın da hükûmet ondan hesap sormasın?

Şeker fiatı ve işçi ücreti artmadığı halde şekerciyi fiat yükseltmeğe sevkeden sebep nedir?

Fırsattan istifade!

Zira ahaliye şekerciler lehine noksan tevziat yapılmasından dolayı evlerimizde şeker yoktur, yahut her bayramkinden, hattâ harp bayramlarındakinden bile azdır. Halk mamûl şeker almak ihtiyacını daha fazla duymaktadır.

Öyleyse arttır fiatları! Müşteri almağa mecbur ya... Hele bayram üstü!

Düşününüz ki bu bayram o ihtikâr yüzünden şekercilere yüzde yirmi ile kırk arası munzam bir vergi ödeyeceğiz. Şekerciler haksız ve insafsız bir kâra konacaklar; Biz zarara gireceğiz.

Bunun en iyisi - Şekerciler yola gelmezlerse - önümüzdeki bayramda şeker ikramı ve şeker hediyesi âdetinden vazgeçmektir.

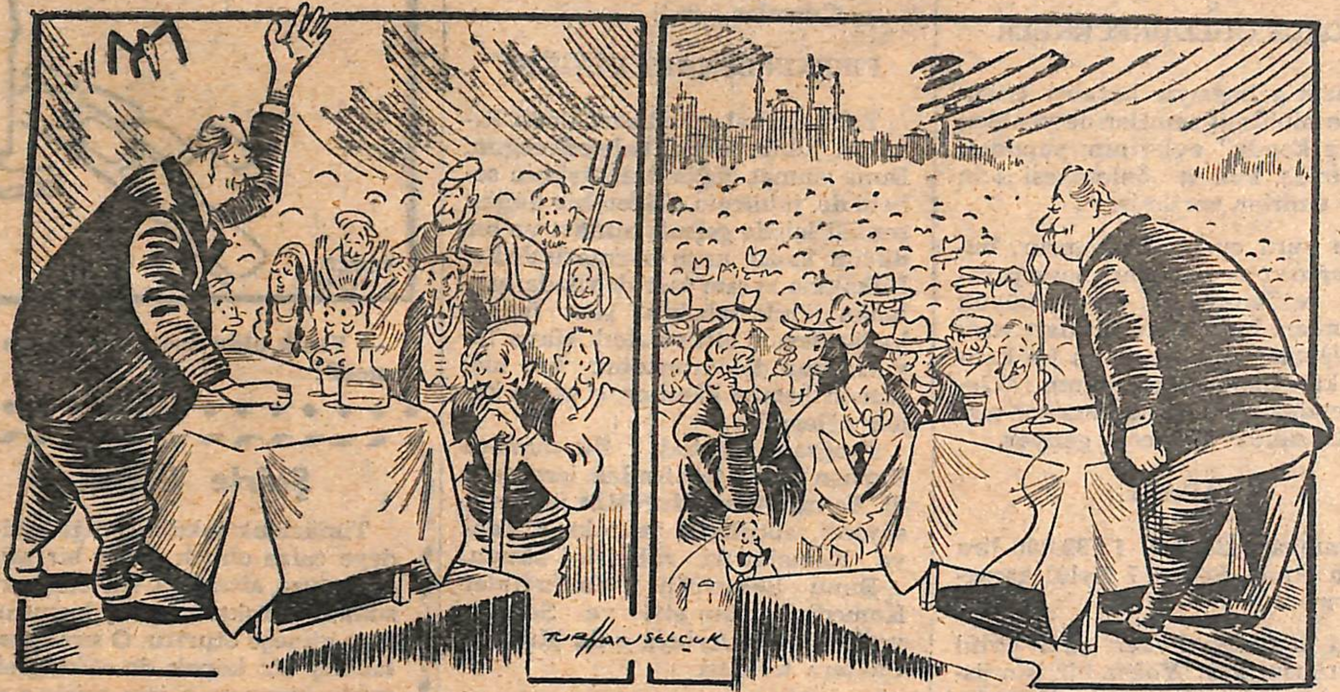
Buldunuz öyle medenî tesanüdü bizde!

Halkın ihtiyacından kesilerek şekercinin himaye edildiği ve ihtikârına göz yumulduğu bir şehirde şekerli Şeker Bayramı yapmak, şekerci dükkânlarına koşmak ve kapıda sıra beklemek izzeti nefsimize dokunmalı.

Buna "Şeker Bayramı" değil, "Şekerciler Bayramı" demek daha doğrudur!

AYDEDE

Bizde parti propagandası

Partili — Söz veriyoruz yakında buğdayı en yüksek fiatla satacağız!.

Aynı partili — Söz veriyoruz, yakında ekmeği en ucuz fiata alacaksınız!..

Neler de neler!

★ Kenan Öner İstanbulda bina arıyor.
Benim oğlum bina okur, döner döner gene okur!

★ Müfritler parti mümessillerinin seçim kurullarına aza olması kararına karşı 150 imzalı bir takrir hazırladılar.
(150) lik olacaklar, demek!

★ Amerikaya üç buçuk ton altın bozdurduk; mukabilinde bazı ticarî maddelerin bedeli ödenecek.
Dudak ruju, lüks otomobil, tenezzüh motörü, küçük bayzadelerimize oyuncak gibi şeylerin bedeli değildir inşallah!

★ Beyaz ekmek İstanbulda 40 fırında çıkacak.
Kırk bir buçuk kere maşallah ve yetiştirene şükür!

★ İstanbul şehri şimdiye kadar hiç bir zaman görmediği bir et pahalılığı ile karşılaşacaktır.
Koh basilleri sevincinden hop hop oynamağa başlamışlardır. Zaten şeker darlığından keyiflerine payan yoktu!

Sefirler ve deliler

Toskana Grand dükası Venedik sefirine, Venedik cümhuriyetinin kendisine bir aralık pek fena ve kaba bir sefir göndermiş olmasından dolayı şikâyet etti. Sefir:

— Bunda, dedi, şaşacak birşey yok efendimiz. Çünkü Venedik'de birçok deli vardır.

Grand düka şu cevabı verdi:

— Bizim Floransa'da da deliler vardır. Fakat resmî vazifelerle onları ecnebi memleketlere yollamayız!

İtirazların iyisi

Mably'yi Fransa Akademisi azalığı için namzetliğini koymağa teşvik ediyorlardı. Onlara şu cevabı verdi:

— Adakemi azası olursam ihtimal ki "Bu adam neden aza oldu?" diye itiraz edecekler. Onun için "Onu neden aza yapmıyorlar?" diye itiraz etmelerini tercih ederim!

Emre bağlı

Yavuz Sultan Selim bir gün nedimiyle gezerken Sadrıâzam Mehmet Paşanın hali hayatında yaptırdığı türbeyi görür, "bu kimindir?" diye sorar. Nedimi: "Mehmet Paşa kulunuzundur." cevabını verir. Padişah: "Acaba ne zaman içine girer?" deyince nedim:

"— Ferman buyurursanız şimdi girer!" der.

Şan - ı - vezaret

İkinci Sultan Mahmutla Abdülmecit zamanlarında valiliklerde bulunarak büyük şöhret kazanan, aynı zamanda azamet ve teşrifat merakiyle de tanınmış bulunan Esat Muhlis Paşanın arkasında bir aralık Şiripençe çıkar. O zamanlar anestezi usulü mevcut olmadığından cerrah keskin bıçağiyle çıbanı yarar. Ameliyat sırasında kılını kıpırdatmayıp sabır ve tahammül gösterdiğini gören yanındakiler bu metanetinden dolayı kendisini tebrik edince Paşa:

— Öyle bağırıp çağırmak, der, şanı vezarete yakışmaz!

Rahat etmek için

— O saksafonu nereden buldun?
— Komşudan aldım.
— Fakat zannıma göre sen çalamazsın.
— Çalamam amma bende oldukça da o çalamaz!

Uzun boy

İngiltere Krallarından I inci Jak, nezdine gönderilen gayet uzun boylu bir sefir hakkında meşhur Bacon'un mütaleasını anlamak istemiş. Bacon demiş ki:

— Uzun boylu adamlar, ekseriya çok katlı binalara benzerler. En üst kat, en fena döşenmiştir!.

Eski İstanbulda

Ramazan gezintileri
"AYDEDE" den

Gece kondu

Gün doğdu

Talih kondu

İki türlü inşaata hız verdik : Biri eskilerin şeddadî dedikleri büyük apartmanlar; öteki halkın "Gece kondu" adını taktığı derme çatma damaltları. "Gece kondu" ya karşı o şeddadî binalara da bâri birer isim bulalım : "Gündoğdu" mu diyelim, yoksa "Talihkondu" mu?

Belki okuyucularımız daha güzelini bulurlar.

BUGÜNLERDE

OLUP BİTENLER

ZORLA GÜLDÜRECEKLER

Yazın gelmesiyle beraber İstanbulun muhtelif semtlerine yeniden "Gece kondu" evlerinin yapıldığı görülmüş, bunun önlenmesi için kat'î emirler verilmiş.

Bir sürü ev bomboş durur, buna rağmen ev sahipleri hava paraları verilemiyecek kadar büyük rakamları bulan ev kiraları ister ve alâkalı makamlar bu işe katiyen karışmazlarken insanın : "Gece konduların yapılmasına zor mâni olursunuz" diyeceği geliyor.

ABALI

Tramvay İdaresi 1.132.000 lira ziyan etmiş. Sebep 7 Eylûl kararlarıymış.

Iyi ki Recep Peker, şu 7 Eylûl kararlarını aldı. Yoksa bir işin üstesinden gelemiyen, muvaffak olamıyan resmî teşekküllerin mesulleri bahane bulmakta haylı müşkülâta uğrayacaklardı.

KESTİRMESİ

Belediye, işlettiği otobüsler yüzünden de ziyana giriyormuş.

Acaba avuçlar dolusu para kazanan hususî otobüs sahiplerinden en cahilini, okuma, yazma bilmiyen birini mi bu müessesenin başına getirsek de belediyeye kazanç temin ettirsek?!

HABERİ YOK

Belediye Ramazan ayına mahsus olmak üzere pide imâline müsaade etmiş.

Sanki pide yapılmıyor mu? Belediye farkında değil. Yoksa biz, para buldukça öyle lüks yerlerde değil, Sirkeci lokantalarında pideli, yoğurtlu kebap yiyor z. Keşke daha evvelinden haberimiz olaydı da, şimdi pide imâline müsaade edenlere bir pideli kebap ziyafeti çekeydik !

KARGI

Kadın — Teşekkür ederim, kocacığım. Pek güzel çaldın! Fakat artık müsaade et de radyodan güzel bir konser dinleyeyim.

Cumartesi — Çarşamba

İNŞİRAH

Tabiatın bize bahşettiği güzellikleri sanki çirkinleştirmeğe memuruz. Meselâ, Boğaza ve Adalara işliyen vapurlar siyaha boyalıdır : Halbuki vaktiyle Haydarpaşa ile Köprü arasında işlemek için getirtilmiş olan vapurlar, ne güzel, birer marti gibi, beyazdılar ve işin garibi, beyaz boya daha da çok dayanırmış ! Tarabyada, eski Boğaziçlilerden çelebi bir zat ile oturuyorduk. Birden simsiyah ve içi insan dolu bir vapur iskeleye yanaştı. Tahammülümüzle, tabiatla ve zevkimizle alay eder gibi, vapurun ismi de "İnşirah" idi. Ben :

— Bu vapurun adını "Kasvet" koymalı, dedim, inşirah ne münasebet?

Dostum cevap verdi :

— Çıkanlar için !!

FİFİ'NİN SÜNNET DÜĞÜNÜ

Tabii derhal anladınız, Vasfi Rıza'nın jübilesinden bahsedeceğim. Buna sünnet düğünü değişimin sebebi de, jübilenin cidden bir düğün şenliği içinde geçmiş olması ve bir düğün kadar uzun sürmesindedir. Filhakkia akşam saat dokuzda başlanan jübile sabahın saat üçüne kadar devam etti ve Açık Hava Tiyatrosunu dolduran dört bin kişi hemen hemen kâmilen o saate kadar eğlendiler.

Proğram zengindi. İlk numara Burhan Felek tarafından icra edildi. Sonra Münir Nurettin üç şarkı söyledi, alkışlandı ve tekrar Yahya Kemalin iki rübaisini okudu.

Bunu Şekspir'in "Yanlışlıklar Komedisi" takip etti ve Şekspir yerini Safiye Aylaya o da Mustafa Çağlara terketti.

Nihayet işte orta oyunu. Burada Dünbüllü ile yanyana Şehir tiyatrosu artistlerini gördük. Fakat proğramın en cazip numarası Mimi ile Fifinin yani, Necmi Riza ile Vasfi Rizanın teşkil ettikleri düetto oldu. Karşılarına Burhan Felek'i almış olan iki can yoldaşı, çok alkışlanan şarkılar söylediler. Necmi Rıza ve Vasfi Rıza, tek başlarına ayrıca sololar da yaptılar.

Saat üç olmustu. Halk daha da olsa sevredecekti.

FELEK'İN TÜRKÇESİ

Felek Burhan, Vasfi Rızayı halka takdim etti. "Muhterem Vasfi sevenler" diye başlayınca cok alkışlandı, fakat :

— Teşrifinizden hem onun namına hem benim namıma teşekkür ederim!

Deyince, yanında oturan, İstanbul Üniversitesinde Tıb fakültesinde tahsilini yapmış bir ecnebi bayan :

— Kendi namıma demesi daha doğru değil mi?

Diye sordu. Bu küçük hatayı Felek'in heyecanına verirken bir ecnebi kadının bu dikkatine memnun oldum.

FİLOZOFUN SAKALI

Jübilenin en göze çarpan artistı, pek tabii Vasfi Rızadan sonra, Nevin Akkaya oldu. Yanlışlıklar komedisindeki rolü ile Nevin Akkaya en güzel rollerinden birini oynamış oluyordu. Komedi bitince, Vasfi Rıza, halka hitaben :

— Başınıza gelecekleri bilmeden alkışlıyorsunuz, dedi, şimdi, size arkadaşlar emekli sahne artistleri namına tertip ettiğimiz piyango biletlerini satacaklar.

Bu sözleri takiben artistler sahne kostümleri ile bilet satışına başladılar. Nevin Akkaya, seyirciler arasında bulunan Filozof Rıza Tevfik'i görünce onu hürmetle selâmladı. Sonra :

— Az kalsın, dedi, tanıyamıyacaktım.

— Neden?

— Daha geçen sene sakalı yoktu. Ne cabuk büyümüş !

ZAMANIN TESİRİ

Safiye Ayla, en son şarkı olan "Şahane gözler.." i okudu. Bunu söylemeden evvel :

— Muhterem dinleyiciler, dedi, sanat hayatıma başladığım zaman bu şarkıyı Vasfi Rızadan ğeçmiştim.

Fakat şarkı pek muvaffakiyetli okunmadı. Acaba ne oldu diye birbirimize soruştururken, güzel sesli amatörlerimizden Vamık :

— O zamandan bu güne az mı vakit ğeçti, unutmuştur !

Dedi ve ilâve etti :

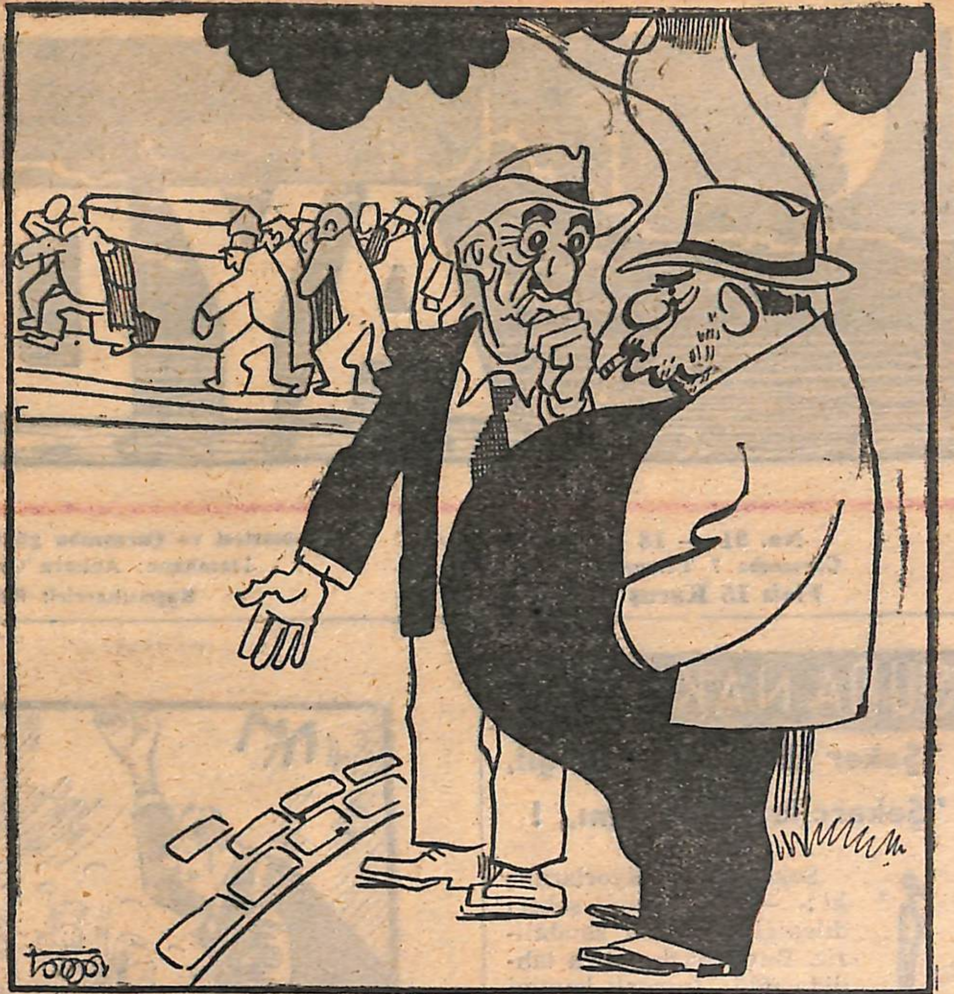
— Aman Eşref Şefik duymasın!

ZENNE

Orta oyunu için zenne gelmemişti. Kim oynıyacak diye düşünülürken Şehir Tiyatrosunun kıymetli artistlerinden ve sahnemizin bediası, Bedia von Statzer, bu rolü kabul etti ve "Kanlı Nigâr" ın zennesi oldu. Halide Pişkin de Vasfi Rızanın jübilesine orta oyununda oynamak suretiyle iştirak etmişti.

Sarah Bernard "Aiglon" rolünde erkek olmuştu. Fakat eminim Bedia'nın zennede olduğu kadar muvaffak olmamıştır.

Fikret Âdil

— Yazık oldu zavallıya.. Arpa ekmeğinden bile kurtulduğumuzu göremedi !

Şairle köpek

Timürlenk takdim ettiği kasideye caize olmak üzere bir şairi havuza attırdı. Üstü başı sırsıklam olduktan sonra kurusun diye güneşe oturttu. O sırada ıslanmış bir köpek de silkinerek geldi, kurunmak için şairin yanında durdu.

Manzaraya şahit olan ahpaplarından biri şaire :

— Birader bu ne hal? diye sorunca şair :

— Ben, dedi, Timüre bir kaside takdim ettim. Cezamı çekiyorum. Fakat köpeğin kabahati nedir bilemem !

Mes'ut adam

Bay (M) fakir bir aktördür. Karısı ve iki çocuğu ile bir odada oturmaktadır. Karısına meccanen bir ameliyat yaptırmak için hastahane hastahane dolaşmış, fakat hastahaneden müsbet bir cevab alamamıştır. Yorgun argın eve gelir.

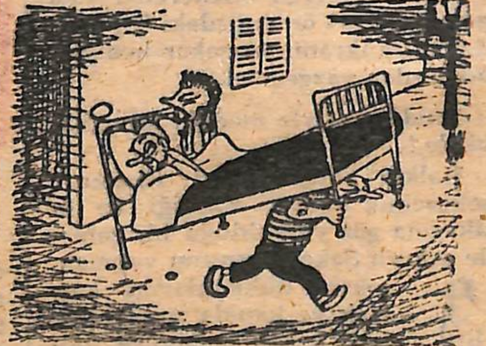
Bir sene evvel aldıkları eski ufak radyosu faaliyette. Spiker; açık havanın, güneşin faydalarından bahsetmekte. Bir ara herhalde spikerin boğazına tükürük kaçmış olacak ki üç dört defa hızlı hızlı öksürür.

Aktör ; radyoya manidar bakar, dudaklarında acı bir tebessüm vardır. Kendi kendine söylenir :

— Ben burnumun dibinde Belediye hastahanelerine derdimi dinletemiyorum. Fakat, sen ne mesud adamsın ki öksürüğünü bile bütün dünyaya dinletebiliyorsun arkadaş...

Yarın Ramazanın ilk günüdür. Bu mübarek ayın sevgili okurlarımıza hayırlı olmasını dileriz.

Takımiyle götürülürken

— Uyan, yahu, galiba karyolanın altında hırsız var !

"Carrafour" dan

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 18 —

Biz sürgünde haşrü neşir olurken o İstanbulda Cemal Paşaya istinaden (Peyam)ı neşre başlamıştı; Yakub Kadri ile Yahya Kemal kâh içinde « ala ala hey !.. » gibi alaturka bir çengü çegane coşkunluğu duyulan, kâh kafe konser âlemlerinin « bis ! bis ! » leriIe bir garb sarhoşluğu sezilen bu hoş gazetenin erkânı tahririyesinden idiler.

Bir gün Ali Kemal onları başmakalesinde medhederdi, ertesi gün onlar sütunu mahsusunda bu teveccühe teşekkür. ve medhe mukabele eylerlerdi; rakı meclislerindeki muhabbet ve meveddet teminatına benzeyen bu mestâne haller, uzaktan beni pek eğlendirirdi.

Bir gün Yakub Kadriden bir mektub aldım: Gizli bir imza ile (Peyam)a haftada bir makale yazmaklığımı istiyordu. Ben evvelâ (Derviş Mehmed) imzasını muvafık bulmuştum, hani ağzından baklayı çıkaracak olan Derviş Mehmed... Fakat Yakub, – arkadaşlariyle bilistişare – bu ismi, galiba Mehmed Hanı Hâmisi hatırlattığı için, muvafık görmedi. Ben de değiştirdim: (Nakş-i berâb) serlevhası ile (Aydede) imzası altında yazmağa başladım.

Senelerden sonra bana yeni bir şöhret ve isim ve memlekete bir mizahî gazete kazandıracak olan bu nâm-ı müstear, işte, ilk defa (Peyam) da çıkmıştı. Fakat çok geçmedi, gazete kapandı; sonradan Ali Kemalin söylediğine ve gazetesinde mükerreren yazdığına nazaran bu kapanışta benim menfadan yazı yazmış olmaklığımın da dahli vardı.

İstanbula avdetime kadar, bir daha, yanımda Ali Kemalin bahsi geçmedi, ben de hatırlamağa vesile bulmadım. Senelerden sonra, ilk defa bu ismi (Yeni Mecmua) dakiler tekrar ettiler: Ondan da yazı almağa karar verilmişti. Ahmed Refik – Adada oturmak dolayısiyle – kendisine haber verecekti... Mütarekeden bir ay evvel, mahud Kınacıyan Hanının önünden müverrihle beraber, geçiyorduk; Ali Kemale rastgeldik. henüz ne o beni tanıyordu, ne de ben onu tanıyordum. Fakat evvelceden tanışmamış olduğumuzu ne kendimize, ne de baskalarına itiraftan çekiniyorduk; gûya kırk yıllık ahbab gibi konuştuk, gülüştük, el sıktık ve ayrıldık. Kuvvetli bünyesi, şakrak kahkahesı ve lâübali coşkunluğu ile, beş dakikada, beni lehine celbetmişti. Bu ne rind, bu ne «cûşacûş» bir adamdı.

İşet Ali Kemal ile ilk sohbetim böyle, garib bir tarzda geçmişti... Sonuncusu da öyle garib oldu ya!

Bakkal — Sardalya kutusunu açacak bir anahtar vereyim.

Kadın — Lüzum yok, kocam çilingirdir.

"Fransız karikatürü"

(Vakit) idarehanesinin üst katında bir odada toplandık. O gün neler konuştuğumuzu bilmiyorum, fakat şurası hatırımda kalmıştı: Ali Kemal Bey heyeti idare azasından İttihatçı olanlarına pek nezaketle muamele etmiş, bu hasım muhitte kendisine bir dost ve bir hürmet havası teminine çalışmıştı. Üç gün sonra aynı odada (Vilson Prensipleri Cemiyeti) heyeti idaresi toplanmıştı: Ali Kemal yine den... Hiç frenkler bu maskaralıklara metelik verirler mi?» gibi bir itirazda bulundu; nihayet yarı vâdetti, sonunda içtimaa geldi ve gazetesinde Cemiyeti medhe kadar vardı.

Unutamadığım hâtıralardan biridir: Güneş içinde parıl parıl ışıldayan bir yıkanmış kış günü Halide Hanımın kolejdeki evinde Ali Kemal, Celâl Muhtar ve ben –(Vilson Prensipleri Cemiyeti) ve-

Yıldız yağmuru

içinde idi ve lâkırdı dinlemesini hiç sevmiyen (Sabah) Başmuharriri, Halide Edib Hanımın nutkunu – belki hayatında ilk defa olarak, mutadı hilâfına – kemali samimiyetle, âdeta can kulağile dinliyordu.

Bu Cemiyetin aslı, faslı ne idi? Azasından olduğuma rağmen, vallahi, benim bu hususta vâzıh bir fikrim, daha doğrusunu söyliyeyim, hiçbir fikrim yoktu...

Bir akşam Kolejdeki evime Halide Hanım her zamankinden başka bir çehre, pek ciddi, pek düşünceli bir çehre ile gelmiş, ağır bir mukaddeme yapmış ve neticede memleketin muhtelif fikirlerini temsil eden zevattan mürekkeb bir cemiyet teşkilinin pek faydalı olacağını söylemişti. Gitmek üzere ayağa kalktığı zaman ben, misafirimin en ruhlu noktayı en sona sakladığına kaniydim. Nitekim kapının önünde gûya fazla bir ehemmiyet vermiyormuş gibi:

— Acaba, dedi, Ali Kemal Beyin bu hususta fikri nedir? Belki beraber çalısmakta mahzur görmez... Kendisiyle bu ciheti bir defa konuşur musunuz?

Konuştum. Tıpkı Matbuat Cemiyeti işinde olduğu gibi muhatabım «Mirim... Vazgeç böyle işlersilesiyle– bir öğle yemeğinde buluşmuştuk... (Handan) muharriresi bu basık tavanlı, mini mini höcreli Amerikan köşkünün biraz loş, biraz dar ve fakat pek samimî, pek ailevî muhitine ne kadar yaraşmış, hoş bir rayiha ile evi tütsülemeğe mahsus imiş gibi ocakta âheste âheste, alevlenmeden yanan odunların karşısında, kaba tahtadan yapılmış bir genis koltuğa yaslanarak bize memleketin derdlerini ne tesirli anlatmıştı. Ali Kemal bu ziyaretten pek memnun avdet ediyordu. Hattâ arabada Celâl Muhtara "Mirim, demişti. Halide Hanım bir hârika, bir irfan membaı.. Memleket için bu kadınla beraber çalışmak ayrı bir zevk, ayrı bir kuvvet!" Akşam üstü Halide Hanım da bana Ali Kemal için şöyle diyordu:

— Pek "korekt" pek nâzik bir adam... İyi bir yüreği var gibi... Herhalde beraber pekâlâ çalısılabilir!"

Bu mütekabil hüsnü nazara rağmen çalışılamadı. Bir gece ailece Halide Hanımın nezdinde bulunuyorduk, telefon çaldı; evsahibesi konuştu, fakat sapsarı kesilmişti. "Ne var?" dedik.

— Tevkifat başlamış, dedi!

Bu, Tevfik Paşa kabinesinin Dahiliye Nazır Vekili İzzet Bey marifetiyle yaptırdığı ilk tevkifattı. Bunda bizim doğrudan doğruya dahlimiz yoktu; yoktu amma Halide Hanımın gözlerindeki mânâ, hepimize karşı o dakikadan itibaren değişmişti.

Sanki Mütarekedenberi muhalif ile İttihatçılar arasındaki vaziyet yalnız inkıtaı müzakerat, gizli seferberlik ve hali harbden evvelki mütereddid aleyhtarlıktan ibaretti; bu tevkifat hudud boyundaki ilk müsademe yerine geçmişti!

14

"Hürriyet ve İtilâf" çalışmağa nasıl başladı?

(Serkldoryan) da toplanan heyetin intihab ettiği «Yeni Hürriyet ve İtilâf» merkezi umumî âzası [Reis Nuri Paşa, Reisi Sani Sabri Efendi ve Kâtibi Umumî Kemal Bey] ilk defa, fırkanın o zamanki binasında, Nuruosmaniye kapısına civar ahşab merdivenli, dar, dökük bir evde içtima etti.

Burası, galiba, evvelce bekâr odası ve otel olarak da kullanılmıştı; duvarlarda zabıta talimatnamesinden yapışık kalmış maddeler, mebzulen tahtakurusu ihrak ve imha ameliyesi yapıldığını anlatan mum isleriyle kan izleri ve bazı âşıkane şarkı mısraları göze çarpıyordu.

Eşya hemen yok gibi idi; fakat bu yoksuzluğa rağmen her taraf ihvan ile tıka basa dolu idi; onun için dairenin çıplaklığı birdenbire farkedilmiyor, bu kalabalık ilk girince, bende olduğu gibi, insana âdi bir mahalle evinde sünnet düğünleriyle kına gecelerini hatırlatan bir saskınlık veriyordu.

Ortada odada krokodil taklidi bir güzel kanape, bir zarif yazı masası, giranbaha bir de hokka takımı vardı; fakat hepsi bundan ibaret... Güler yüzlü, rind ve alafranga sakallı bir dolgun zat, masanın başına geçmiş, harıl harıl bir şeyler yazıyor, karşısında zayıf, kuru, ufak, âdeta kavruk ve paytak birisi, oturmuş harıl harıl bir şeyler söylüyordu.

Sonradan öğrendim; birincisi Salim Paşa idi, Şehremanetine geçen Salim Paşa... İkincisi Süvari Livalığından mütekaid bir paşa... [Bu zat, fırkamızca İstanbul muhafızlığına namzed idi; fakat Ferid Paşa şeklinde mehabet, veçhinde melâhat, alelhusus etvarında zerafet olmadığını ileri sürerek bu tayini tasdik etmemiş, onu Tetkiki Seyiat Komisyonuna Reis yapmıştı.] Gerek Salim Paşa, gerek bu paşa, fırkanın teferrüatı umurunu akla hayret verecek bir sürat, bir ihtimam ve sadakatle ifa ediyorlardı. Salim Paşa, bir müddet sonra, Tevfik Paşa kabinesince Edirneye Vali Vekili olarak gönderildi; biz – hükûmete geçince – asaletini tasdik ettik.

Bu iki zat beni o gün fevkalâde bir nezaketle, âdeta merkezi umumî azalığını kabul etmek suretiyle fırkaya bir büyük istifade temin edildiğini işrab eder gibi, minnettarane karşıladılar; yan odaya soktular; uzun bir tahta masa, sekiz, on iskemle... Pencereler perdesiz ve yer halısız bir oda... Hattâ, daha fenası var: Soba nerede, mangal bile yok! İşte heyeti idarenin içtima salonu burası idi.

(Devamı var)

İsviçreye mektup

Bizim Hulki Çakır da 1 Temmuzda nihayet dünya evine girdi. Yeni açılan nikâh dairesinde ve denizcilerin bayramında kıyılan bu törende kimler yoktu kimler? Damat Bey, lâcivert elbisesi, pırıl pırıl gözlük camları, inci kravat iğnesi, bütün misafirlerin önünde ezelî nezaket ve terbiyesiyle eğildi durdu. Fakat karısını nedense bizlere tanıştırmadı. Bayan Çakırı ancak nikâh masasında görebildim. Buna pek görmek de denmez, çünkü nikâh merasimlerinde insan ancak nikâh memurunun yüzünü ezberliyor, halbuki aksine olsa, yâni davetliler memurun arkasına isabet etse ne kadar daha iyi olacak. Gelin hanımın başında çok şık bir şapka vardı ve benim de gelin hanımdan görebildiğim ancak bu güzel şapka oldu.

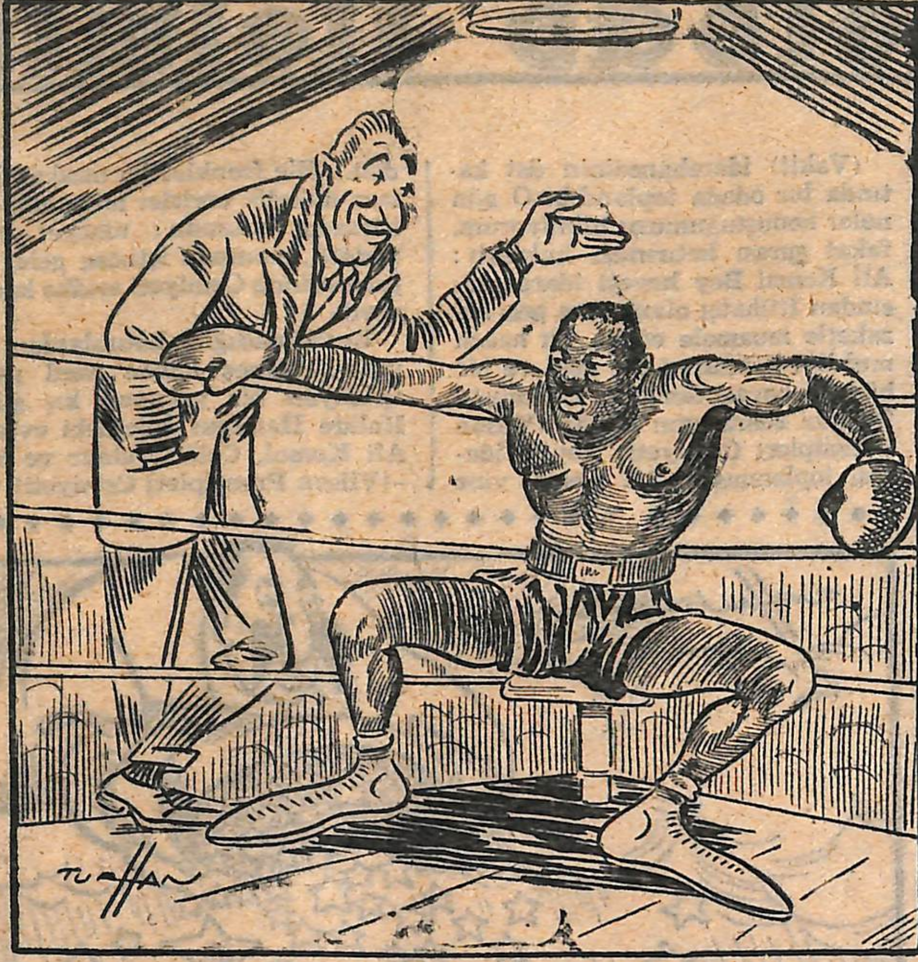
Sacide uzun sarı bir elbise giymişti ve tabiî, ennesiyle beraber gelmişti. Annesi de okadar genç ki, insanın ablası diyeceği geliyor. Bütün Toprak Mahsulleri Ofisi orada idi, hattâ Ofise ihanet edip Bâbıâliye düşen eski boksörlere kadar. Sarışın bayan Muzaffere pembeler muhakkak ki yakışmış, fakat onun hâlâ bekâr oluşuna şaşıyorum. Ebedî bekârlardan Bay Arif nikâh günü bile asî saçını yatıştıramamış, acaba o da günün birinde bu masaya oturup "evet" diyecek mi dersin? Genç bayan Afyoneri, bir fidan gibi uzamış ve güzelleşmiş; Karadavut tepeden tırnağa beyazlar içindeydi ve nikâh merasiminde bile te.' la "garajında maalesef yer olmadığını" söylüyordu. Bayan Ermay çok şık ve çok distenge bir emprime giymişti. Genç evlileri her halde sen de cânı gönülden kutlarsın değil mi?

Fitne Fucur

Not :

Sana bir mektubumda Kadıköylü bir sarışını tarife çalışmıştım. Meğer ne kadar çok kişi tanıyormuş onu. Şimdiye kadar tam 17 Bayana dondurma ikram ettim. Hele telefonumu keşfeden o ince sesli Bayan, ah hele o, hele o. Kendisine nereye müracaat etmesi lâzım geldiğini söylediğim halde bana rahat vermiyor. Halbuki hakikaten ben de fazla birşey bilmiyorum, nasıl inandırmalı bilmem ki!

Dünya şampiyonu Joe Luis ve politika

— Politika yapmak istiyormuşsu nuz.
— Evet ama boks ringinden yüz ümün akıyle ayrıldım, politika ringinde yüzüme kara vurulmasından korkuyorum. Cesaretim yok!

Bir jübile münasebetiyle

Şuhuru selâsede Şehzade başında toplanan tiyatrolar, felek yâr olur da güzel bir iş görürler ise bütün senenin geçimine kavuşurlar demek olurdu. Abdi, Manakyan, Hasan gibi patronlar memnun, sanat erleri mütmain kalarak kemali tevekkülle işlerini görürlerdi. Aralıkta pek muztar kalmış sahne emektarları için de menfaatlerine oyunlar vererek maslahatı idare ederlerdi; çok mütesanit idiler vesselâm. Fakat jübileler henüz malûm değildi. Sahneler üstünde senelerce ömrünü heba etmiş sanatkârlara jübileler yapılmazdı. Buna mani yoktu. Ancak bu yolu bilen yoktu. Bugün var. Ve bihakkın bu güzel usûl icrayı hükmediyor. Ve okadar icrayı hükmediyor ki : Üç beş gün evvel yapılan Vasfi Rızanın jübilesi İstanbulu karmakarışık etti ve herkesi âdeta sevindirdi. Onun hakkında söylenmedik söz, deşilmedik öz kalmadı. Ertuğrul Muhsin başta; dostları ve âşıkları günlerce sevimli sanatkârdan bahs, jübilesinde başına geçirilecek taçtan tefe'ül ettiler. Himmetleri var olsun çok yerinde bir kadirşinaslık gösterdiler.

Şu halde : Şimdi ben ne söyliyeceğim? Mütehayyirim. Ama : Niçin ben de birşey söylemiyeceğim? Bunda mütehayyir değilim. Çünkü tereddütten âzâde bir karar ile "Vasfi Rıza" nın herşeyden evvel tertemiz bir adam evlâdı olduğuna itikadım var. Bunu da biliyorum : Dinine, ebeveynine hürmetkâr olanlar, neyi severlerse, nenin âşıkı iseler tehassüslerinde saf kaldıkları için elbette muvaffak olurlar. "Vasfi Rıza" aile ocağıyle sanatın ona açtığı kucak arasındaki sarp yamaçlarda asla sürçmeksizin yolunu şaşırmıyan iyi bir insan olduğu cihetle inşallah ü tâalâ kendisine daima felek de yar, ve mesleğinde de ter-ü-taze kalarak ihtiyar olacaktır.

Bu da temenniye şayandır : Ellinci sene jübilesinde de iki tuğlu taç giyecektir. Bunu da bizler görürsek; (belki biraz uzun olur ama) bize de ne mutlu olur. Vasfi

Hem ayrandan, he

Ankarada yapılmasına devam edilen yüz şu kadar milyon liralık yeni Millet Meclisi binasının inşaatı durdurulmuş.

Durduran kim?

Hükûmet. Fakat dikkate alınacak nokta şudur ki şimdiye kadar C. H. P. li veya D. P. li yahut da müstakil ve tarafsız hiç bir mebus memleketin ötetenberi malî kudretine uymıyan bu fevkalâde lüks inşaat aleyhinde lüzumu kadar şiddetli bir cephe almadı; hiç biri :

— Durun !

Demedi, sual takriri vermedi, istizahta bulunmadı. Âdeta insanın "Saray bitse de içine girsek!" "İnşallah mebus kalırım da yeni binanın keyfini çıkarırım!" diye düşündüklerine hükmedeceği geliyor. Tabii, böyle değildir.

Bir hükûmetin okadar muazzam ve münhasıran şatafat inşaata karar vermesi için evvelâ bir takım rakamlara dayanması, kayıtlar ve şartlar araması icap etmez miydi?

Meselâ ilk önce diyecekti ki :

— Bütçe açığım var mı? Yok. Âlâ, bütçe fazlam olsa gerek... tamam, işte gelirim giderimden şu kadar milyon ziyade! Eh, memleketin artık hastane, mektep, yol, köprü, liman ve saire gibi binalarla tesisata, hele halk meskenlerine de ihtiyacı kalmamış; hepsi yapılmış; mesken buhranı sona ermiş. Şu fazla milyonlarla mükemmel ve muhteşem bir

— Gençlerin kalbi çok büyükmüş.
— Tabii. gencler aza kanaat eder mi?

Bu kaçıncı ?

Tetkik seyahati için yabancı memlekete kim gitse, hemen arkasından bir ajans haberi geliyor : "Falan zat bir ameliyat geçirmiştir. sıhhî durumu iyidir."

Acaba, bu zevata, gittikleri memleketin havası, suyu mu dokunuyor? Buradan pür sıhhat iş görmek için seyahate çıkan, harcirah, yevmiye, şu ve bu alan bir kimse ne hikmete mebnidir ki, ameliyat geçirecek bir derecede hastalanıveriyor?

Acaba, hastanede yattıkları müddetçe de seyahat yevmiyelerini alıyorlar mı?

Anlaşılan tetkik seyahatine gönderilecek kimselerden sıhhat raporu istemekten başka çare yok !

Bi

...NIN ...kleri

...bayramdan olmak

...Parlâmento sarayı yaptırmanın sırası! Kim ne diyebilir? Bilâkis fikrimizi alkışlar !

İşte bu şartlar dahilinde inşaata girişilebilirdi; Hepimiz de memnun olurduk; memnun olmıyarak söylenenleri de susturacak sözler bulurduk.

Lâkin biz Millet Meclisi Sarayına siyaset dünyasının bozulmağa yüz tutup havada kara bulutlar çoğalmağa başladığı bir zamanda başladık; harp arifesinde... Harpte de devam ettik. O gün durdurmalıydık.

Ve başladığımız devirde memleket baraja, limana, yola, köprüye, hastaneye, yüz türlü tesise şiddetle mühtaçtı; yüz çeşit eksiğimiz vardı. Bütçemiz sözde mütevazindi; vergiler arttırılmakta, millî müdafaa ihtiyacı yükselmekte idi.

Kısacası öyle bir bina yapacak refahlı, mes'ut durumda değildik. İstanbuldaki fakülte binasına da başlayamazdık. Belediye de opera binası kurmağa kalkışamazdı. Hele Ankaradaki Sergi binasının operaya çevrilmesi büsbütün abesti. Bütün bunlar önce normal vaziyeti bulup sonra da normalden daha ...iye ulaştı...mıza iman ...tirilmedik - ...e girişilemi...ecek inşaat-...

Bu günün ...ini yarına ...rakma, de...z. Yıllardan ...eri takip ettiğimiz inşaat siyasetimizle biz, aksine bugünün ...lerini yarına bıraktık; yarın...ilerini ise bugün yapmağa kal...ıştık.

İşte netice !

Hem ayrandan, hem bayramdan oluyoruz.

KİRPİ

Yolda eğlenmezlerse...

Genç bir adam kabristanın kapısında yarım saat dolaştıktan sonra, sıkılır, kapıcıya sorar :

— Veli Beyin cenazesi saat kaçta gelecek?

— Eğer yolda çok eğlenmezlerse bir çeyrek sonra burada olurlar !

...ıza için aklıma gelenler yalnız bu ...adardır ve inanınız muhterem ka...lerim; çok samimîdirler.

Semih Mümtaz S.

Bir dokun...

Vay bizim halimize !

Ötedenberi kadınlarımızın giyime, kuşama, süse düşkünlüklerinden şikâyet ederiz. Meğer haksızmışız. Bu bir meziyet, bir zekâ alâmeti imiş.

AİLE dergisinin 6 ıncı sayısında bir yazı okudum, eski kanaatimi değiştirdim. Fizyoloji ve ruhiyat mütehassıslarının esaslı tetkiklerine dayanan bu yazıda şöyle deniliyor :

"Çoğumuz, zekî bir kızın güzel giyinmeğe metelik vermediğine inansak bile, temiz ve zevkli giyinmiş kızlar, çoğu defa zekâ bakımından en ileri olanlardır. Mekteplerde ve Üniversitelerde yapılan tetkikler, görünüşlerine ehemmiyet veren kızların, kılıksız arkadaşlarından daha zeki olduklarını göstermiştir."

Bu yazıyı okuduğum gündenberi sokaklarda cicili bicili giyinmiş genç kızları, hanımları gördükçe göğsüm kabarıyor : "Oh, diyorum; şükürler olsun, İstanbulda zekâsı geride kalmış kadın yok maşallah!"

İYİ KOCA

Yine aynı mütehassıslar, kocalar hakkında da şu mütaleayı ileri sürüyorlar :

"İyi kocalarda aranılan vasıflar müşfiklik, neş'e, iyi huy, insanlarla geçinme kabiliyeti ise, şişman erkekler bu bakımdan mükemmel koca olabilirler. Hollywood, ideal koca diye tığ gibi erkekleri gösteredursun, nayatta zayıf tipler sinir sistemi ile idare olunan, melânkoliye, hırçınlığa ve memnuniyetsizliğe mütemayil tiplerdir."

İşte bu mükemmel ! Erkekler hesabına cidden büyük bir kazanç. Bunu duyan evli kadınlar, kocalarını besiye çekecekler tabii. "Aman kocam şişmanlasın, göbeği dizlerine, gerdanı göğsüne sarksın da hırçınlığı bıraksın, huyunu değiştirsin; sakalı ele versin, benim sözümden dışarı çıkmasın, bir dediğimi iki etmesin" diye kolları sıvayıp mutfağa girecekler; etlisinden, sütlüsünden, tatlısından, tuzlusundan yemeklerin envaını kendi elceğizleriyle pişirip kocalarının önüne koyacaklar. Bay aldığı lokmayı yutmadan Bayan ikinci lokmayı yine kendi elceğiziyle ağzına uzatacak : "Ye kocacığım! Allahaşkına, şu tabağı da benim hatırım için bitiriver!"

Oooh, gel keyfim gel! Ye yemeği, iç suyu, yan gel, keyfine bak! Sinir mi kalır insanda? Ne mutlu bizlere !

AŞK VE SAÇ

Duuur, pek acele edip sevince kapılmıyalım hele! Ah, şu bilginler! İnsanı evvelâ sevindiriyorlar, sonra kara kara düşündürüyorlar.

Bakınız, ne diyorlar :

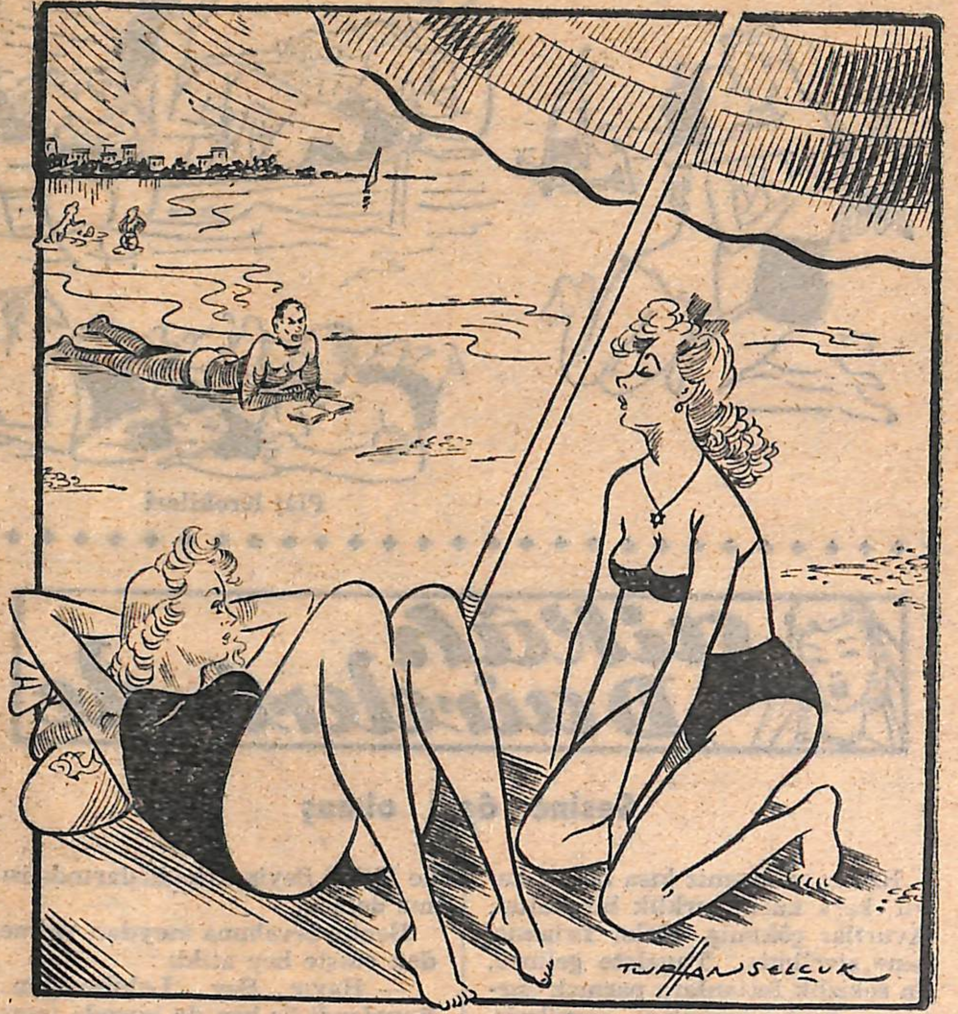
"Saçları dökülmüş erkekler aşk işine düşkün olurlar. Tetkikler neticesinde varılan bu hayret verici netice, açık saçık operetleri seyre gider erkeklerin çoğunun kabak kafalı olmarından çıkmıştır. Yine mütehassısların fikrince, erkeklerin saçlarının dökülmesi, hormonlarının fazla faaliyette olmasından ileri gelir ve bu, onları aşk işlerine fazla düşkün eder."

Eyvahlar olsun! Bundan sonra evlerde bir saç yolmasıdır gidecek. Etli sütlü, tatlı tuzlu yemekleri tıka basa yedirdikten sonra hanım, eline cımbızı alıp kocasını önüne oturtacak. Demet demet saçlarla beraber ciyak ciyak feryatlar kopacak. Bağırsan da, çağırsan da nafile ! Senin canın yanıyormuş, hanımın umurunda mı! "Aman, kocacığım, aman şekerim, biraz sık dişini! Dört tel daha kaldı, onları da çekivereyim. Ayol, ben kadın halimle her gün kendi kaşlarımı yolarken gık bile demiyorum da, sen koskocaman erkeksin, bir avuç saçını çekiverdim diye bağırmağa utanmıyor musun?"

İş bu kadarla bitmiyor, bir de peruk (takma saç) faslı var. Öyle ya, kabak kafalı bayın aşkı dışarıda bayanlara karşı uyanıverirse?.. Cımbızla yolunan saçlardan bir peruk yapılacak; sabahleyin evden çıkarken bayın kafasına geçirilecek, akşamleyin kapıdan girer girmez kabak kafa açılacak. Vay bizim halimize !

Cema. Refik

Rebeka — **Ah biri olsa da şu arap delikanlısıyla aramızı buluverse..**
Raşel — **Boşuna ümitlenme, o işi Kont Bernadot bile yapamıyor !..**

ÜÇÜNCÜ PARTİ

Sabr ile koruk helva, dut yaprağı atlas olur. Verilen malûmata göre üçüncü parti büsbütün yeni bir programla ortaya çıkıyor.

Bu programda ezcümle şunlar var :

1 — Bir kalkınma plânı hazırlanması ve hazırlanması sırasında yerli ve yabancı mütehassıslardan faydalanılması ;

2 — Bir Âyan Meclisi kurulması ;

3 — Cümhurbaşkanlarının ancak bir devre için seçilmesi

4 — Kabinedeki bakanların iki meclis dışından da intihabı, yalnız Başbakanın bu meclislerden birine dahil bulunması..

Söz yok, hepsi âlâ !

Fakat galiba hoş ve boş bir hülya !

İki yıldır Seçim Kanununa mütekâmil bir şekil veremedik. Kıyametler kopuyor. Bütün bu mühim değişiklikleri yapmak için kaç yıla lüzum var? Sabr lâzım ! İşte size sabr üzerine iki beyit ve bir atasözü :

Sabrı elden komamaktır evlâ
Ki olur sabr ile koruk helva

★

Güyenler hârdan hurma yediler
Koruktan sabr ile helva yediler

Sabr ile koruk helva, dut yaprağı atlas olur. Bakalım üçüncü parti de şimdi koruk iken bir gün helva ve yaprak iken sonunda atlas olacak mı?

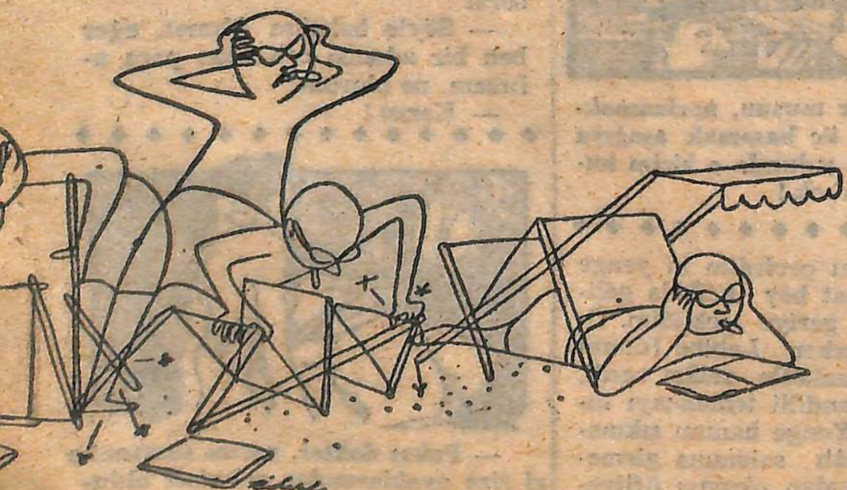
Gevher âqus-i sadeften dür olur kıymetlenur

Demiş Koca Ragıb Paşa ! Hattâ :

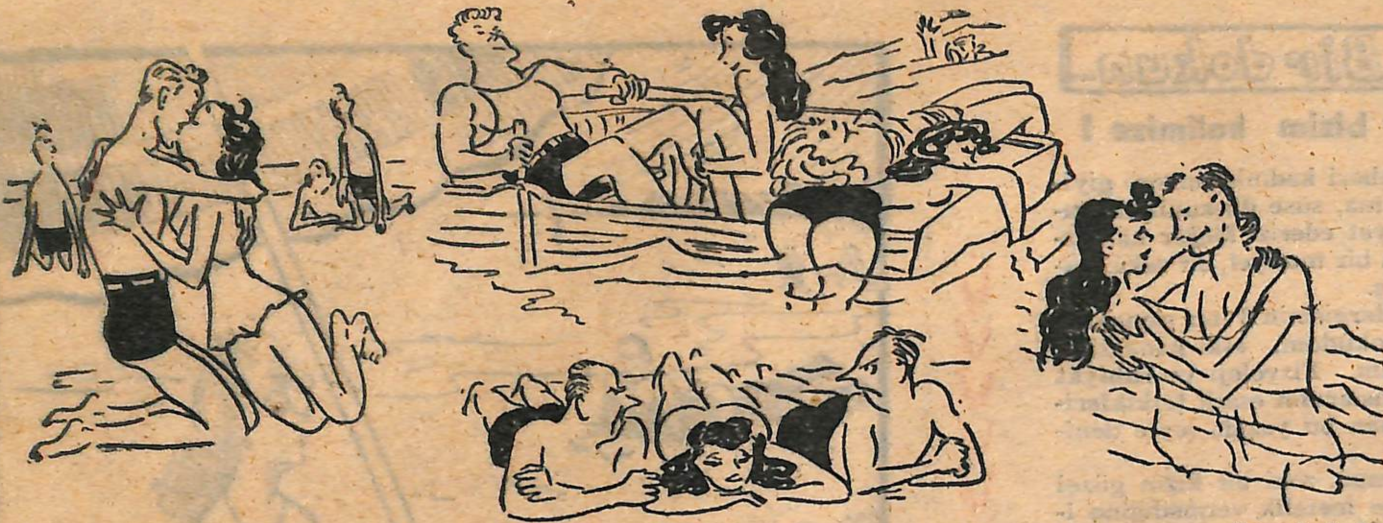
Hudâ kaadirdir eyler seng-i hârâdan güher peyda

da demiş, Müezzin Hüdâyi...

A. D.

...panır açılır sandalye hikâyesi — "Collier's" den

Plâj Krokileri

"Esquire" den

Nikâh Dairelerinde

Sesine âşık olmuş

Hanım yengemiz kısa boylu, zayıf, kara kuru, kırklık bir hatun. Avurtlar çökmüş, gözler fırlamış, çene sivrilmiş. Tuvalete gelince, on sekizlik fettanlara parmak ısırtıyor. Saçlar omuzlara serpilmiş, kaşlar kavislenmiş, yüzü pudralı, yanakları pembe, dudakları kıpkızıl. Giyimini de modaya uydurmuş. Gelgelelim, uzun etekli robunun içinde civelek gövdesi âdeta kaybolmuş. Kollarında bileklerinden dirseklere doğru sıralanan altın halkalardan, parmaklarında ışıldayan elmaslardan, boynundaki inci dizisinden belli ki yenge hanımın dünyalığı yerinde. Güldükçe bembeyaz dişleri ışıldıyor. Bilmiyerek günaha girmiyeyim ama, iğreti gibi görünüyor bu dişler.

Bey eniştemiz de eski Evkaf kitabeti mülâzimlerinden bozma bir tip. Düz siyah elbisesinin yeni yapıldığı besbelli. Sık sık omuzlarını yoklaştırıyor, kollarındaki hafif kırışıkları avucunun içi ile sıvazlıyarak düzeltmeğe çalışıyor. Şapkası, iskarpinleri de siyah. Bu siyahlar içinde kırmızı kravatı, arap dilini çıkarmış gibi duruyor. Orta boylu, tıknaz, ellilik bir zat. Etrafa mütemadiyen iltifatlar savuruyor. Hattâ iltifat da değil, ihtiram. Salon kapısından girdiğimi görünce pür telâş koştu, önümde yerlere kadar eğilip kandilli bir temenna çaktı :

— Buyursunlar, Beyefendimiz. Safa geldiniz efendim. Arzı hürmet ederim.

— Estağfurullah !

Diyecek oldum, tekrar yerlere kadar eğildi :

— Aman efendim, estağfurullah da ne demekmiş? Lebibe Hanımın muhterem davetlilerine arzı ihtiram eylemek vazifemdir benim. Buyurunuz. Lebibe Hanımın yanına gidelim.

Özür diledim :

— Affedersiniz efendim. Hanımefendi ile maalesef tanışmıyorum.

— Yaa, öyle mi, Beyefendiciğim? Fakat ne beis var? Malûmu âliniz, koyunlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa dost olurlar.

Koluma girdi, beraber yürüdük. Gelin hanımın karşısında ihtiramkâr bir tavırla yılıştı :

— Lebibeciğim ! Beyefendiyi sana takdim etmek için getirdim.

Yenge hanım mültefit bir tebessümle elini uzattı sıkıştık ismimi söyledim.

— Memnun oldum efendim. Siz de Bahri Beyin arkadaşlarındansınız demek.

Benim cevabıma meydan vermeden enişte bey atıldı :

— Hayır... Şey... Lebibeciğim... Beyefendi ile ben de burada teşerrüf ettim. Ne vazifede bulunduklarını bilmiyorum ama...

Gazeteci olduğumu söyledim. tavrı değişir Gelin hanımın gibi oldu. Orada bulunuşumdan pek memnun olmadığını sezinledim. Dudak bükerek mırıldandı :

— Yaa, öyle mi? Gazeteler de... Hani siz üzerinize alınmayınız ama... her yere burunlarını sokarlar, el âlemin kirli çamaşırlarını ortaya dökmeğe çalışırlar.

Bahri Beyin koluna girdi, kırıta kırıta uzaklaştı. Ben de, misafir olduğu evde bir gün eşyası kapının önüne yığılınca : "Ben bunu istiskal sayarım" diyen softa alınganlığıyla çekildim oradan !

Çekildim de savuşup gitmedim ya. Kapı yanında bir hanım teyze ile dedikodu kaynattım. Gelin hanımla damat bey haklarında bir hayli malûmat edindim. Lebibe Hanımın ilk kocası pek havâîmeşrep, çapkın bir şeymiş. Altı sene beraber oturmuşlar, üç sene evvel ayrılmışlar. Hanımın zenginliği babadanmış. Bana bunları anlatan Hanım teyze :

— Baksana şuna! dedi. Gelin demeğe insanın ağzı bile varmıyor ama variyetinin sayesinde başlara tac oluyor haspam.

Bahri Bey evrak muakkibi imiş. Sesi çok güzelmiş. Eli kulağa atıp da "medet heeey!" diye haykırınca dünyaları çınlatırmış. Onun da ilk karısı, Allah kimsenin başına vermesin kötü yollara sapmış, onlar da ayrılalı beş sene olmuş.

Lebibe Hanımın boşanma işlerine, bir tesadüf eseri olarak Bahri bey de karışmış, muamelesini takip etmiş, bu vesile ile ahpap olmuşlar. Derken efendim, Lebibe Hanım günün birinde Bahri Beyin Dâvûdî sesine âşık oluvermiş, Bahri Bey de onun mâlü menâline gönlünü kaptırmış !

Teyze hanım birdenbire sesini kesti. Başımı çevirdim ki yenge hanımla damat bey kolkola geliyorlar. Biraz geriye çekildim. Önümden geçerken Lebibe Hanım zoraki bir nezaketle selâm verdi, Bahri Bey kandilli temennayı ihmal etmedi. Yenge hanımı sıkmamak için nikâh salonuna girmedim, arkalarından okuyup üfliyerek savuştum !

Ce. Re.

TARİHTEN BİR YAPRAK

Nerede böyle adam !

Osmanlı tarihinde bir Kemankeş Kara Mustafa Paşa adında bir sadrazam vardı, on yedinci asırda yaşamıştı. Devlet teşkilâtının en küçük kademesinden başlıyarak yetişmiş olan Mustafa Paşanın garip ki, okuyup yazması yoktu.

Dürüst, temiz, hatır ve gönüle bakmaz, memleketi düzene koymak için canla başla çalışırdı. Netekim süratle fenalıkların önüne geçti, rüşvet ve irtikâba mâni oldu, devletin geliri ile giderini ayarladı, bir kelime ile memleketi huzur ve sükûna kavuşturdu.

Memlekete bu şekilde hizmet eden bu devlet adamı, kubbe altı toplantılarında, hattâ padişahın huzurunda birçok defa şu garip sözleri söylemiştir ki, bu kanaatinde samimî olduğu muhakkaktı.

— "Biliyorum ki ben bu makamın adamı değilim. Fakat daha iyisi olmadığı için yerimde duruyorum. Bu işi daha iyi yapacak birisi bulunduğu gün derhal yerimi ona terk etmeğe hazırım."

Tarihçi

— Görüyor musun, nazlanmaktan vazgeçti, üç basamak aşağıya indi. Galiba yakında o bizim kucağımıza düşecek !

Bir beyit

Ufak tefek bir adam olan "Fehim–i–Kadîm" çocuklarla ülfeti severdi. Onun şöhretini işitip de görmeği arzu edenlerden biri, bir gün, sokaktan geçerken, yanındaki arkadaşı çocuklarla çelik çomak oynamakta olan şairi gösterdi :

— İşte Fehim !..

Şairin şöhretiyle kulakları dolmuş olan muhatabı..

— A... O büyük şair bu mu?

Diye taaccüp etmekten kendini alamadı. Bunu işiten Fehim hemen o anda :

Küçüktür Fehim ama ele geçtikte hüner,
Seni meydan-ı belâğatte çelik gibi çeler.

Dedi ve çeliğini çeldi.

İhtiyar kız :
— Ne yapayım, hiç olmazsa senin kucağına atılayım !

"Yunan karikatürü"

FIKRALAR

Kardinalin maymunu

Kardinal Saldiani şiddetli bir anjinden ölmek üzere bulunuyordu. Hizmetçileri efendilerinin son saatinin yaklaştığını hissedince ne var ne yok yağmaya başlamışlardı. Hastalığının şiddetinden lâkırdı edemiyen Kardinal, bu hali ümitsiz bir vaziyette yatağından seryediyordu. Bir aralık yağmacıları taklid ederek başına Kardinal şapkasını geçirmiş olan maymun uşakların üzerine atılmış, onları kaçırmıştı. Maymunun bu halini gören Kardinal kahkaha ile gülmeğe başlamış ve gülmekten mütevellit dahilî bir inbisat, ölüm tehlikesini bertaraf etmişti.

Tamamen iyileştikten sonra Kardinal maymunundan bahsederken derdi ki :

— Baylar, malûmunuz olsun ki hayatımı kurtaran odur !.

Cepten para alan

Okulun birinci sınıfında Bayan öğretmen, çocuklara bazı ahlâk kaidelerinden bahseder, misal göstermek için küçüklerden birine sorar :

— Söyle bakalım Ahmet, eğer ben bir adamın cebinden para alırsam, ne olurum?

— Karısı !

— Fakat doktor, yarım saattenberi size ayaklarımdan rahatsız olduğumu söylüyorum !

"Ecnebi karikatürü"

Ne zaman gelirler ? Onu biz de bilmeyiz !

İzmire gitmek icab etti, arkadaşlar :

"Vapurla Bandırmaya, oradan trenle git" dediler. "Peki" dedik.

Adı lâzım değil, İstanbuldan bir vapura bindik. Vapurun her tarafı müthiş sıcak. Çünkü kamaralarla salon tam makine dairesinin üsütne tesadüf ediyor. En serin yer anbar kısmı, orada da koyunlar, inekler var.

— Bu neden böyle? dedik.

— Efendim bu vapurun plânını biz çizdik, Avrupa tezgâhlarına gönderdik. Avrupalılar, "Bırakın da plânını da biz yapalım !" dediler. "Öyle şey olmaz, bu işi sizin kadar biz de biliriz, siz alacağınız paraya bakın, gemiyi verdiğimiz plâna göre yapın, başka şeye karışmayın !" dedik.

İşte bu vapurla Bandırmaya geldik. Önce bizi yalınayak çocuklar, daha sonra üstleri başları düzgün olmıyan adamlar ve daha sonra, üstü başı pek düzgün bir adam karşıladı.

Üstleri başları düzgün olmıyan adamlar el salladılar... İzmire hareket ettik. Kuru kuru ovalar, bayırlar geçtik. Eliçi kadar bir yeşilliğe eriştik; yine kuru kuru ovalar bayırlar geçtik. Eliçi kadar bir yeşilliğe eriştik. Bu yeşilliğin yanında kerpiçten beş on evcik var. Diğer bir yeşilliğin yanında aynı şekilde evler, yalnız burada bir minare görünüyor.

Minaresiz olan yer köy, minareli bir nahiye imiş. Tren köyün önünden geçerken, ufak bir çocuk "Gazete, gazete !" diye bağırdı. Yalınayaktı, üstünde gömlek bile yoktu, trenin yanında koşuyordu. Cumhuriyet'le Vatan'ı uzattım, yere düşürmeden aldı.

Köyün haricinde ufak bir kabristan gözümüze ilişti. Burası şehidler kabristanı imiş. Bu köy İstiklâl Harbinde bir Yunan taburunu yirmi gün olduğu yerde mıhlamış, kımıldatmamış.

Gözlerimizin yaşını sildik. Güneş batmakta, Şehidler köyü kaybolmakta. Belki de bu anda bol ışıklı şehirlerde konuşmalar olmakta :

— Ben seni severim arkadaş, iş iştir.

— Yüz bin oradan !

— Kırk bin şuradna !

— İndi mi bilmem ne kadar zıkkımın kökü !

— Ha tamam !.

— Şerefinize !..

— Şerefinize !..

— Ben sana demedim mi?

— Hay ağzını öpeyim...

— Maksadımız kardeşim bu aziz vatan... Ha unuttum, o dediğim yere otomobille gideriz. Ne diyordum, evet... Bu aziz vatan... Hele bir tane çek bakalım... Yoo, olmaz vallahi darılırım !

(Bu sözleri uzatmağa ne lüzum var, siz de tahmin edersiniz, bir ilâahiri diyelim kâfi).

***

Tren gitmekte, birçok nahiye ve köylere uğaramakta. Nihayet İzmirdeyiz.

EY, NETİCE ?

Şu : O geçtiğimiz köylerde, nahiyelerde, Umumî Harbden kalma ihtiyarlarla, İstiklâl Harbine girmiş orta yaşlı, mahzun yüzlü adamlarla, güneşten kavlamış çocuklarla konuştuk.

Sözlerinin sonu hep kocaman "yok" la bitiyordu.

Söylenenleri burada sıralamağa imkân yok. Uzun ömürlü ihtiyarlar, mahzun yüzlü orta yaşlılar, güneşten kavlamış çocuklar, kısaca şunları söylediler :

— Hemşehrim : Bir takım adamlar bazı bazı buralara gelirler. Biz "şurasını sel basabilir, şu çay kurursa mahsulâtı sulayamayız, şu göl kurumazsa hepimiz sıtmadan ölebiliriz !" deriz. O bir takım adamlar hemencecik gölü kurutacak, çayı taşıracak, sıtmayı yok edecekmiş gibi, bizi dinlerler dinlerler, yahud bize öyle gelir, sonra kalkar giderler. Şimdiye kadar ne göl kurudu, ne çay taştı, ne de sıtma defolup gitti."

Konuşmamıza karışmıyan bir ihtiyar sözü şöyle bağlamıştı :

— Sizin anlayacağınız, biz buna alıştık gayri. Evet bir takım adamlar gelirler; biz söyleriz, onlar dinlerler; Allah ne verdiyse bir kuşluk yer, yine geleceğiz der ve giderler. Artık bir daha ne zaman gelirler? Onu biz de bilmeyiz !

Geçim Dünyası

M A N İ L E R

Dedemköy'lü Mustafa çavuşa

Doğar m-ola bahtımızın güneşi,
Gene dağlar pare pare duman hey!
Bu dünyada kimden sual ettimse,
Bir ayrılık, bir de sevda yaman hey!

★

Mecnun olup çöllere mi düşmedik,
Kerem gibi dillere mi düşmedik,
Gurbet elde yollara mı düşmedik,
Yeter oldu çektiğimiz, aman hey !

★

Tat kalmadı ekmeğinde, aşında;
Kemlik mi var toprağında taşında;
Belimizi büktü on beş yaşında,
Bir acayip hâle döndü zaman hey !

★

Karaçalım der ki yoktur dermanım,
Hem okundu, hem yazıldı fermanım
Şahna çıktı yağma oldu harmanım,
Bize kaldı üç beş torba saman, hey!

KARAÇALI

Zamaneye uygun Atalar sözü

★ Doğru bir minare var, onun da içi eğri !
★ Eline göre bağla başını, külfetine göre pişir aşını !
★ Eskisi olmıyanın yenisi olmaz.
★ Kâr eden âr etmemiş.
★ Kaynayan kazan kapak tutmaz.
★ Sofu soğan yemez ; yerse de kabuğunu bırakmaz.
★ Su baştan kesilir.
★ Komşu komşuya bakar, evini ateşe yakar.
★ İstenmiyen aş ya karın ağrıtır ya baş !
★ Her vaktin bir padişahı var.
★ Eşek çamura çökerse sahibinden gayretlisi olmaz.
★ Varsa eğer pulun, âlem senin kulun !
★ Güzellik on, dokuzu don.
★ Una dökülen yağın zararı yok.
★ Ana gezer, kız gezer ; bu çeyizi kim düzer.
★ Sarık temiz amma, sabunu nereden?.

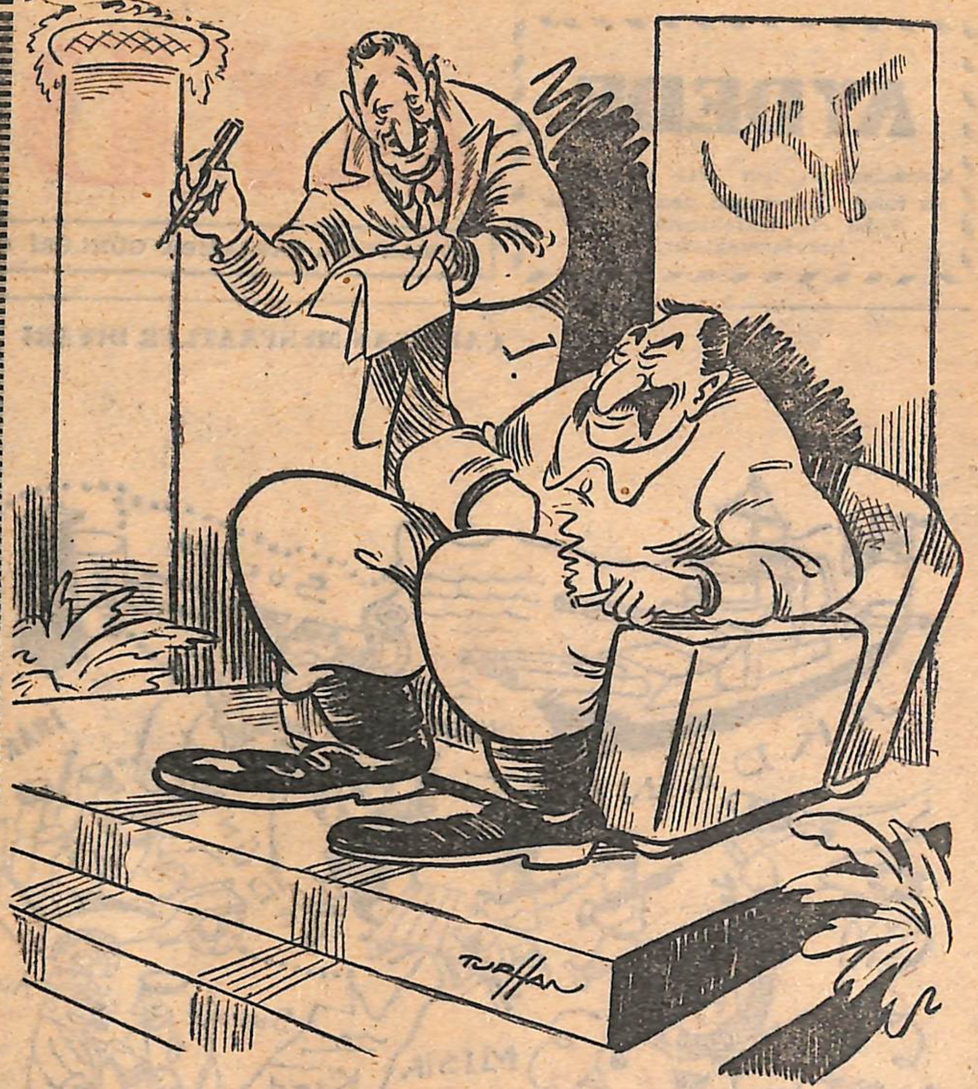
◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Harap Almnayada mesken buhranı

— Ah, ne güzel eviniz var sizin..

"Carrafour" dan

Gazeteci — Yugoslav diktatörü neden kominformun gözünden düştü?
Rus diktatörü — İki cambazın bir ipte oynıyamıyacağı için.

◆ ◆

Ramazan Fıkraları

MECUSİNİN ORUCU

Mecusinin biri Müslüman olmuş, ilk Ramazan da uzun ve sıcak günlere tesadüf emiş, dayanamaz, odasına kapanır, gizlice yemek yermiş. Oğlu içeriden sahan takırdısı işitince «kim o?» diye sormuş. Mecusi :

— Kim olacak, demiş, senin o miskin babandır ki kendi ekmeğini çalma mal gibi halktan gizli yemeğe mecbur oluyor !

EŞREFİN ORUCU

Eşref merhumu oruç yerken görürler; derler ki :

— Baba ! Bu ne hal?

Eşref şu kıt'a ile cevab verir :

Kizb ile ülfeti sevmem asla,
Olsa da dolma yalancı yutamam...

Nâtevanım o kadar açlıktan
Ramazan kaçsa bir ayda tutamam

BEKTAŞİNİN ORUCU

Bektaşinin biri Ramazanda, nasılsa bir gün oruç tutmuş. Sonra bir mecliste, sohbet arasında birinin : «Bu Ramazan bir gün orucumu kaçırdım !» diye teessüf ettiğini işitmiş :

— Keder etme imanım, demiş, o senin kaçırdığın oruç yabana gitmedi, biz tutuverdik !

RAMAZAN İLE BAYRAM

Bektaşinin birine Ramazan ayından bahisle :

— Mübareği o kadar severiz ki keşki senede bir geleceğine iki kere gelse ! demişler.

Bektaşi :

— İnanmam ! demiş; sebebini sormuşlar :

— Sizler Ramazan çıktı mı bayramlar, şenlikler, tebrikler edersiniz... Bir adam sevdiği gidince bayram eder mi? Bak bizim bayram ettiğimizi gördünüz mü? Biz ikisini de hoş görenlerdeniz !

Kömür karası

Birinci Dünya Harbinde biraz kömür ticareti yapan Süleyman Nazif Beye tanıdıklarından biri:

— Üdebaya kömür ticareti yakışır mı?

Diye serzenişte bulunmak istedi. Hazır cevaplıkla tanınmış olan üstad şu cevabı verdi :

— Ah azizim, nasıl olsa bu harbin içinden yüzümüzün karasiyle çıkacağız. Bizimki hiç olmazsa kömür karasıdır !

Deli olması lâzım

Genç, şımarık bir kadın, bıraktığı garajdan otomobilini çıkarırken, önündeki duran arabanın üstüne bindirdi; geri gidince arkadakinin çamurluğuna çarptı ; nihayet garajdan çıkabildi ; fakat az kalsın o sırada kapının önünden geçen bir kamyona çarpıp parçalanacaktı. Bu hali görmüş olan bir polis, karşısına dikildi, sordu :

— Ehliyetnamenizi görebilir miyim?.

— Rica ederim, mânasız şeyler söylemeyiniz. Sorarım size, ben böyle otomobil kullanırken hangi aklı başında adam bana ehliyet verir?.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Ramanda randıman

— Mehmet çavuş randıman ne kadar?
— Bir seette dört kofa beğim!..

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat [illegible]kunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

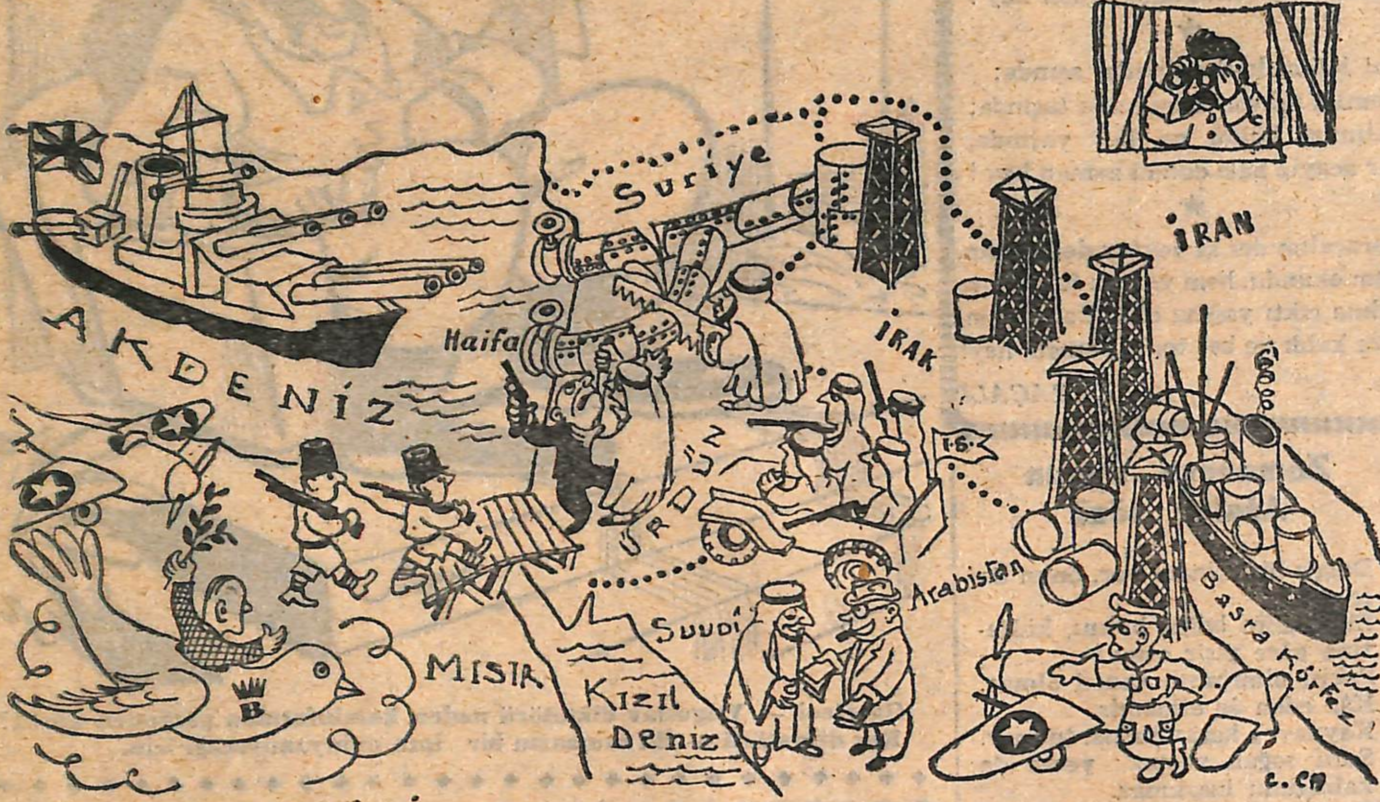
Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

ÇARPIŞAN MENFAATLER DİYARI

ESKİ SAYILARIMIZ

Okuyucularımızdan arzu edenlere - zarf içinde gönderecekleri pul mukabili - yeni çıkan gazetemizin 1 inci sayısından itibaren eksiksiz olarak gönderilir.

Eskiden çıkmış olan AYDEDE nüshaları mevcut değildir.

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri· Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası

YAPI ve KREDİ BANKASI

Devlet Tahvillerinizi

Bankamıza vadeli olarak vatırırsanız

Yüzde 6 faizi yüzde 7 - ye yükseltebilirsiniz.

YAPI ve KREDİ BANKASI

TEMMUZ SAYISI ÇIKTI
40 SAYFA 50 KURUŞ

Hanımeli

Türkiyenin en büyük. en zengin, çok renkli

KADIN GAZETESİ

1 — Sizin en iyi en sadık, vefalı arkadaşınızdır.
2 — Sizi düşünür, sizi sever ve sizin için çalışır.
3 — Elinize ve evinize çok yakışır. Sizi dinlendirir.

Okuyunuz ve tavsiye ediniz. Pafta ilâvesiyle

İstanbul TAN Matbaası

Hayatınızda bir apartman dairesine sahip olmayı düşünüyorsanız ;

3 Gün Kaldı

10. Temmuz. 1948 akşamına kadar bankamızda
250 Liralık bir hesabınız açılmış olmalıdır.
29. Ekim. 1948 günü bu hesap, size bir apartman dairesinin mülkiyetini kazandırabilir.

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.O.